

2. OMÓWIENIE KSZTAŁTOWANIA SIĘ WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ MIASTA RYBNIKA NA KONIEC I PÓŁROCZA 2013 ROKU

Wieloletnia prognoza finansowa Miasta Rybnika została przyjęta Uchwałą nr 411/XXIX/2012 Rady Miasta Rybnika z dnia 19 grudnia 2012 r., podobnie jak w latach ubiegłych w oparciu o metodykę zaproponowaną wspólnie przez Ministerstwo Finansów, Regionalne Izby Obrachunkowe oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. Na sesji Rady Miasta w lutym br. dostosowano wzór WPF do wymogów rozporządzenia Ministra Finansów z 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Zmiany w prognozie

Zasady opracowania prognozy nie uległy zmianie. Podstawą był projekt budżetu na 2013 rok; nie dokonywano korekty założeń (wskaźników i podstawy waloryzacji) przyjętych na lata 2014-2025. Zmiany w WPF dokonane w I półroczu wynikały z korekt budżetu (dochodów i wydatków) i dotyczyły przede wszystkim:

1. realizowanych wieloletnich przedsięwzięć (zadania bieżące i inwestycyjne), w tym przy udziale środków unijnych,
2. kwot wydatków majątkowych na zadania inne niż określone w pkt. 1.

Ponadto w pierwszym półroczu wprowadzono do przychodów bieżącego roku (w miejsce *innych kredytów i pożyczek*) pozostałą kwotę wolnych środków z 2012 roku - 42,4 mln zł (do łącznej wysokości 93.003.125 zł), co pozwoliło na zmniejszenie planowanego zadłużenia miasta na koniec 2013 roku i zwiększenie planowanych wydatków majątkowych w latach następnych.

Bilansując przepływy pieniężne w WPF zmniejszono planowane wpływy ze sprzedaży majątku w latach 2014-2015 łącznie o 11 mln zł, do wysokości przyjętej w strategii sprzedaży nieruchomości gminnych. Do spłaty na koniec okresu prognozy (w 2025 roku) pozostało 14,8 mln zł. Na nadzwyczajnej sesji Rady Miasta w lipcu br. wydłużono prognozę do roku 2026, tj. do czasu całkowitej spłaty planowanych zobowiązań.

Ustawowe limity zadłużenia - zarówno obowiązujące wskaźniki 15% i 60% (rok 2013), jak i indywidualny wskaźnik zadłużenia (relacja wynikająca z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) - zostają zachowane w całym okresie prognozy. Dokonane w I półroczu zmiany w wieloletniej prognozie finansowej Miasta nie wpłynęły znacząco na ich poziom.

Kształtowanie się prognozy

Aktualna sytuacja finansowa Miasta pozostaje stabilna. Płynność finansowa jest utrzymana dzięki korzystnym wynikom operacyjnym w latach poprzednich, co pozwala na sprawne zarządzanie finansami Miasta. Głównie dzięki wolnym środkom, generowanym sukcesywnie od 2009 roku i wynoszącym na koniec 2012 roku ponad 93 mln zł, obniżono planowane zadłużenie na koniec 2013 r. (po wyłączeniach) o 41,3 mln zł (do 111,3 mln zł) i na koniec okresu prognozy (wersja WPF z czerwca - w 2025 r.) o 88 mln zł (do 14,8 mln zł).

W źródłach finansowania deficytu bieżącego roku pozostała kwota 32,2 mln zł z tytułu *innych kredytów i pożyczek*. Celem strategicznym Miasta jest niezaciąganie w tym roku nowego zadłużenia (lub na jak najmniejszym poziomie). Realizacja tego celu uzależniona jednak będzie od przebiegu wykonania budżetu w drugim półroczu, od poczynionych oszczędności w wydatkach bieżących i inwestycyjnych, a przede wszystkim od realizacji zaplanowanych i pozyskiwania nowych dochodów.

Ciągle starania o to zachowanie bezpieczeństwa finansowego Miasta zostały docenione przez agencję ratingową Fitch Ratings, która na początku lipca br. potwierdziła długoterminowy rating krajowy Miasta Rybnika na poziomie „A+(pol)” (rating ma perspektywę stabilną). W uzasadnieniu wskazano m.in. na to, że *dobre zarządzanie finansami Miasta przejawia się ostrożnym budżetowaniem oraz stałym monitorowaniem i racjonalizacją wydatków, w rezultacie czego wyniki budżetowe są lepsze niż zaplanowano. Umożliwia to przeciwdziałanie presji na budżet, zwłaszcza jeśli chodzi o sztywne wydatki związane z finansowaniem oświaty i pomocy społecznej*. Jednocześnie podkreślono, że *podobnie do wielu samorządów w Polsce, budżet Rybnika jest pod presją wydatków operacyjnych. Spowodowane jest to przede wszystkim przekazanymi przez rząd zadaniami, często bez odpowiednich środków finansowych oraz sztywną strukturą wydatków, w szczególności w najbardziej kosztownych obszarach działalności Miasta, takich jak oświata i pomoc społeczna*.

Pomimo aktualnie dobrej płynności finansowej miasta perspektywy na okres objęty prognozą nie napawają zbytnim optymizmem. Sytuacja ekonomiczna kraju w dalszym ciągu jest niepewna. Baza dochodowa samorządów kurczy się, koszty realizacji zadań rosną, a mobilizacja Rządu, aby poprawić finanse jednostek samorządu terytorialnego – niewielka. Szczególne obawy wiążą się z budżetami na lata 2014–2020. Jest to okres nowej perspektywy finansowej UE, która - dzięki przyznanym Polsce środkom - stanowi, prawdopodobnie po raz ostatni w takim stopniu, ogromną szansę na poprawę miejskiej infrastruktury. Planowanych jest wiele bardzo ważnych, ale i ogromnie kosztownych zadań, których zrealizowanie bez udziału bezzwrotnych środków zewnętrznych jest niemożliwe, a zapewnienie w budżetach kolejnych lat wkładu własnego do tych inwestycji jest ogromnym wyzwaniem dla Miasta. Należy uczynić wszystko, aby tej szansy nie zmarnować. Jednak od przyszłego roku będzie obowiązywał nowy indywidualny wskaźnik zadłużenia i już obecnie widać, że możliwości inwestycyjne miasta zdecydowanie się zmniejszą. W wieloletniej prognozie finansowej nowe ograniczenia pozwalają na zabezpieczenie wydatków majątkowych tylko na bardzo niskim poziomie. Jest to zdecydowanie za mało w stosunku do niezbędnych, minimalnych potrzeb i niewspółmierne z oczekiwaniami społecznymi. Aby zrealizować wszystkie ambitne plany niezbędna będzie jeszcze większa racjonalizacja wydatków, głównie bieżących, a także zwiększenie dochodów bieżących (wzrost podatków i opłat), w celu utrzymania nadwyżki operacyjnej na odpowiednio wysokim poziomie, tak aby można było zaciągać nowe zobowiązania na pokrycie zwiększonych wydatków majątkowych.

Polityka Miasta, zmierzająca od kilku lat do obniżenia zadłużenia i przygotowania się do absorpcji środków unijnych, przynosi efekty. Zapewnienie dalszego zrównoważonego rozwoju Miasta – zaspokojenia wszystkich bieżących potrzeb oraz zrealizowanie priorytetowych inwestycji – wymaga niezmiennej konsekwencji w działaniu, nawet jeżeli wiąże się to z podejmowaniem trudnych i niepopularnych decyzji.